

1. De concurrent in het bestuursrecht: een gepasseerd station?

MR. R.J. BOOGERS EN MR. R.E. WANNINK

Volgens vaste jurisprudentie kan een concurrent belanghebbende zijn in de zin van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht (verder ook te noemen: 'Awb'). In dit artikel gaan wij niet alleen in op recente rechtspraak met betrekking tot de concurrent als belanghebbende en de criteria die bij die beoordeling een rol spelen, maar ook op de implicaties van de introductie van het relativiteitsvereiste in de Algemene wet bestuursrecht. Met de komst van de Crisis- en herstelwet en later de Wet aanpassing bestuursprocesrecht is het relativiteitsvereiste onderdeel gaan uitmaken van het bestuursrecht. Dat heeft belangrijke gevolgen voor de concurrent. Zo heeft de Rechtbank Noord-Nederland recent uitspraak gedaan in een zaak waarin de beroepsgronden van een concurrent op grond van artikel 8:69a Awb eenvoudig gepasseerd zijn. Deze uitspraak laat zien dat er voor een belanghebbende veel minder ruimte is om succesvol te ageren tegen een omgevingsvergunning in de fase van beroep (omdat dan het relativiteitsvereiste pas een rol speelt). Reden genoeg om bij de positie van de concurrent in dit veranderende landschap stil te staan.

1. Inleiding

Onder een belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen is onder meer degene wiens concurrentiebelang rechtstreeks is betrokken bij een besluit een belanghebbende.¹ Dit criterium geeft echter nog niet veel houvast. In de rechtspraak is een aantal criteria ontwikkeld op basis waarvan kan worden vastgesteld of een concurrent als belanghebbende moet worden aangemerkt.

Over de vraag of een (recht)persoon als concurrent belang heeft bij een besluit, heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder te noemen: 'de Afdeling') in een uitspraak op 24 oktober 2012² het volgende criterium geformuleerd:

"Volgens vaste jurisprudentie (...) is degene wiens concurrentiebelang rechtstreeks is betrokken bij een besluit, belanghebbende bij dit besluit. Dit is slechts het geval indien de onderneming in hetzelfde verzorgingsgebied en marktsegment werkzaam is als de in het plan voorziene bedrijvigheid. Dit geldt ongeacht de vraag of het concurrentiebeding bij het nemen van dit besluit een rol kan spelen."

Hierna staan wij eerst stil bij het marktsegment om vervolgens nader in te gaan op het verzorgingsgebied.

1.1 Zelfde marktsegment

In de rechtspraak staat met regelmaat de vraag ter discussie of de concurrent in hetzelfde marktsegment werkzaam is. Zo oordeelde het College van Beroep voor het bedrijfsleven (verder te noemen: 'het College') dat de markt van rondvaarten niet dezelfde is als de markt van rondritten (over de weg derhalve). Exploitanten van vaartuigen in Amsterdam zijn daarom geen concurrenten van de exploitant die in Amsterdam busvervoer voor toeristen volgens het 'hop on, hop off'-principe verzorgt.³ Uit de Afdelingsuitspraak van 5 november 2009 blijkt dat appellant niet als concurrent van Amstelbotel (drijvend hotel) kan worden aangemerkt. Weliswaar exploiteert hij op zijn schip een 'bed en breakfast', maar ter zitting bij de Afdeling is gebleken dat hij in een ander marktsegment dan Amstelbotel actief is. Amstelbotel exploiteert een hotel met ongeveer tachtig kamers voor een brede doelgroep, terwijl appellant zich vooral op jonge bezoekers richt van wie er maximaal twintig gelijktijdig op zijn schip kunnen overnachten.⁴

Een recent voorbeeld betreft de uitspraak van de Afdeling waarin de minister aan een kweker van Tilapia een subsidie heeft toegekend. Appellant, die de Afrikaanse meerval

¹ ABRvS 2 maart 2011, zaaknummer 201005423/1/R3.

² ABRvS 24 oktober 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY1061, zie ook ABRvS 7 maart 2007, zaaknummer 200606317/1.

³ Zie ABRvS 1 september 2009, AB 2009, 396 m.nt. I. Sewandono.

⁴ ABRvS 5 november 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG3388.

kweekt, had daar geen bezwaar tegen tot het moment dat de kweker van Tilapia ook een meerval ging kweken (Claresse meerval). De vraag was of zij in hetzelfde marktsegment werkzaam waren. Het navolgende citaat laat zien tot in welk detail wordt betoogd dat partijen niet in hetzelfde marktsegment werkzaam zijn.

“Niet in geschil is dat zowel de Afrikaanse meerval als de Claresse meerval soorten zijn en dat respectievelijk eisers en de Stichting deze vissen kweken voor productiedoeleinden. De gekweekte vis is bestemd voor menselijke consumptie. In hetgeen verweerder (in het bestreden besluit) en de Stichting hebben aangevoerd ziet de rechtbank geen grond voor het oordeel dat de markt van gekweekte Claresse zich duidelijk van de markt van gekweekte Afrikaanse meerval onderscheidt.

Weliswaar heeft verweerder gesteld dat de Afrikaanse meerval en de Claresse er zowel inwendig als uitwendig anders uitzien, maar deze stelling is door eisers gemotiveerd betwist. Ter zitting hebben eisers bovendien door het tonen van zowel Afrikaanse meerval als Claresse laten zien dat beide soorten zeker ook wat kleur betreft moeilijk van elkaar zijn te onderscheiden. De deskundige heeft ter zitting weliswaar gesteld dat de door eisers getoonde Afrikaanse meerval niet representatief zou zijn, maar deze stelling is niet nader onderbouwd, terwijl deze stelling bovendien niet afdoet aan de stelling van eisers in beroep dat het kleurverschil tussen beide vissen marginaal is en het mogelijk is de kleur van de vis te beïnvloeden.

De omstandigheid dat de Claresse wordt aangeboden in een hogere prijsklasse dan de (Afrikaanse) meerval en om die reden andere groepen consumenten zou aanspreken heeft, zoals ter zitting naar voren is gekomen, vooral te maken met de wijze waarop Claresse wordt vermarkt en niet zozeer met de bijzondere kenmerken van die vis ten opzichte van de Afrikaanse meerval. Bovendien ziet de rechtbank in het door verweerder geconstateerde prijsverschil niet een zodanig duidelijk onderscheid tussen beide producten dat om die reden sprake zou zijn van twee afzonderlijke marktsegmenten.

Evenmin komt beslissende betekenis toe aan het argument dat Claresse in tegenstelling tot de Afrikaanse meerval zou worden gekweekt onder het milieukeurmerk. Zoals eisers terecht hebben aangevoerd kan hiermee hooguit een mate van exclusiviteit worden aangetoond en een hogere prijs worden gevraagd, maar is dit op zichzelf genomen onvoldoende voor het oordeel dat het product tot een ander marktsegment behoort.”

Uit deze uitspraak blijkt niet alleen dat het casuïstische materie is, maar ook dat de rechter door de opgelaten ballon prikt van de opgeworpen discussie van het marktsegment als twee ‘producten’ lastig van elkaar te onderscheiden zijn.

Indien wordt aangenomen dat er sprake is van hetzelfde

marktsegment, is de vraag of er eveneens sprake is van activiteiten die in hetzelfde verzorgingsgebied worden verricht.

1.2 Zelfde verzorgingsgebied

Zoals blijkt uit het aangehaalde citaat uit de uitspraak van 24 december 2012 is het ook van belang om te analyseren of er sprake is van eenzelfde verzorgingsgebied. Deze vraag over hetzelfde verzorgingsgebied kwam tevens aan de orde in de hierboven aangehaalde uitspraak over de meervallen. Met betrekking tot het verzorgingsgebied onderzocht de Afdeling of sprake was van dezelfde geografische markt.

De rechter prikt door de opgelaten ballon van de opgeworpen discussie van het marktsegment als twee ‘producten’ lastig van elkaar te onderscheiden zijn.

Daarvan was in dit geval sprake nu de beide kwekers hun producten trachtten te verkopen in Nederland. Afhankelijk van de aard van de onderneming zal het geografisch gebied telkens groter of kleiner zijn. Op 1 juni 2011 oordeelt de Afdeling dat twee bedrijven die sekswinkels exploiteren, binnen hetzelfde verzorgingsgebied werkzaam waren nu zij beide binnen de bebouwde kom in de gemeente Putten gevestigd waren.⁵ Indien de concurrent werkzaam is in hetzelfde verzorgingsgebied en marktsegment spelen afstand en het ontbreken van zicht geen rol, zo volgt uit een uitspraak van de Afdeling van 24 oktober 2012.⁶

1.3 Geen sprake van hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied: toch belanghebbende?

Kan een concurrent die niet voldoet aan de criteria van hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied, toch nog belanghebbende zijn? Het antwoord op die vraag wordt gegeven in de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 19 december 2013.⁷ Het betreft een subsidiezaak. Het is volgens de Afdeling vaste rechtspraak dat een derde op grond van zijn concurrentiepositie als belanghebbende bij een besluit tot subsidieverlening kan worden aangemerkt indien de subsidie strekt tot ondersteuning van bedrijfsactiviteiten, uit te voeren binnen hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied als waarbinnen de derde werkzaam is.⁸ Eiseres heeft in casu belang bij het verkrijgen van een

5 ABRvS 1 juni 2011, zaaknummer 201007060/1/R3: Op 1 juni 2011 oordeelt de ABRvS dat twee bedrijven die sekswinkels exploiteren, binnen hetzelfde marktsegment actief zijn, ongeacht de verschillen in producten en diensten die zij bieden. Voorts zijn beide bedrijven binnen een bebouwde kom in de gemeente Putten gevestigd, hierdoor werd aangenomen dat zij binnen hetzelfde verzorgingsgebied actief zijn. Derhalve was er sprake van een concurrentiebelang.

6 ABRvS 24 oktober 2012, zaaknummer 201208560/1/R1.

7 Rb. Midden-Nederland 19 december 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:7374.

8 Het is ook vaste jurisprudentie dat de concurrent aannemelijk moet maken dat de subsidieverlening tot omzetverlies kan leiden. Uit recente rechtspraak blijkt ook dat de ‘rechtstreekse gevolgen’ voor de concurren-

subsidie, aldus de Afdeling. Verweerder hanteert een voor de toekenning van subsidie kwalitatief verdeelsysteem. Dit betekent dat de inhoudelijke beoordeling van het bezwaar tegen het primaire besluit er toe kan leiden dat de desbetreffende organisatie op een andere positie op de ranglijst komt te staan, wat zou kunnen betekenen dat eiseres bij een stijging op de ranglijst wel in aanmerking kan komen voor een meerjarige subsidie. In het primaire besluit was geen meerjarige subsidie toegekend. In het kader van de vraag of de concurrent belanghebbende is overweegt de rechtbank:

Het relativiteitsvereiste draagt in belangrijke mate bij aan een efficiënter en doelmatiger bestuursprocesrecht. De keerzijde is dat de concurrent als belanghebbende aanzienlijk minder gronden succesvol kan aanvoeren tegen een besluit.

“De rechtbank is van oordeel dat eiseres, zoals verweerder terecht stelt, geen directe concurrent is van de Tafel van Vijf, De Veenfabriek en Nederlands VocaalLAB in economische zin, gelet op het marktsegment en het verzorgingsgebied waarbinnen zij werkzaam is. Ook richten deze organisaties zich niet tot dezelfde klantenkring. De rechtbank is ondanks dit van oordeel dat eiseres belanghebbende is in de zin van artikel 1:2 van de Awb, omdat haar belang op een andere wijze rechtstreeks bij de primaire besluiten I betrokken is. (...) Om als belanghebbende in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, moet eiseres een voldoende objectief, eigen, persoonlijk belang hebben dat haar in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door een besluit.

Omdat vernietiging van de besluiten waarbij subsidie is toegekend aan de Tafel van Vijf, De Veenfabriek en Nederlands VocaalLAB juridisch gesproken direct verband houdt met de onderlinge rangorde van concurrerende aanvragen op basis waarvan de beschikbare gelden worden verdeeld (en daarmee dus rechtstreeks van invloed is op de positie van eiseres in die rangorde), wordt haar belang rechtstreeks geraakt door dezelfde besluiten. Omdat de positie van eiseres in de rangorde bepaalbaar is voor het al dan niet in aanmerking komen voor subsidie, is ook sprake van een voldoende objectief en bepaalbaar persoonlijk belang. Eiseres is dus als concurrent van de andere muziektheaters in de tenderprocedure belanghebbende bij deze besluiten.”

Hoewel eiseres als concurrent dus niet werkzaam is in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied, heeft eiseres

in hoedanigheid van concurrent toch een voldoende bepaalbaar, eigen, persoonlijk belang dat haar in voldoende mate onderscheidt van anderen en dat rechtstreeks wordt geraakt door dit besluit. Daar valt in deze casus ook veel voor te zeggen. Kennelijk is er dus nog steeds ruimte om als concurrent belanghebbend te zijn in het geval de concurrent niet werkzaam is in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied.⁹ Wel zal telkens het doel dat appellant in de procedure voor ogen staat te realiseren moeten zijn. Indien de uitkomst die een partij bij aanvang van de procedure voor ogen staat daadwerkelijk verwezenlijkt wordt, afhangt van meerdere onzekere gebeurtenissen wordt in de regel onvoldoende concreet en rechtstreeks belang aangenomen bij het bestreden besluit.¹⁰

1.4 Tussenconclusie

Het uitgangspunt is nog steeds dat een concurrent alleen belanghebbende is in het geval hij werkzaam is in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied. Bij subsidiebesluiten of andere (schaarse) vergunningen is het denkbaar dat een concurrent ook belanghebbende is terwijl hij niet werkzaam is binnen hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied. Er zal dan voldaan moeten zijn aan de voorwaarden die artikel 1:2 Awb aan het begrip belanghebbende stelt. Gelet op de bestaande rechtspraak op dat vlak, gaat het wel om uitzonderingsgevallen.¹¹

2. Concurrentieverhoudingen bij een planologische belangenafweging

Als de eerste hobbels genomen (de concurrent is als belanghebbende aangemerkt) rijst de tweede vraag: in hoeverre vormen concurrentieverhoudingen een in aanmerking te nemen belang. De beantwoording van de vraag is vooral relevant bij een planologische belangenafweging.

Volgens een vaste lijn in de rechtspraak van de Afdeling vormen concurrentieverhoudingen bij een planologische belangenafweging geen in aanmerking te nemen belang, tenzij sprake is van een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau die niet door dwingende redenen wordt gerechtvaardigd. Voor de vraag of er sprake is van een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau komt geen doorslaggevende betekenis toe aan de vraag

⁹ Ook in het geval van subsidiebesluiten. Zie bijvoorbeeld ABRvS 29 mei 2013, zaaknummer 201205944/1/A2, en ABRvS 6 februari 2013, zaaknummer 201107906/1/A2.

¹⁰ Rb. 's-Hertogenbosch 20 januari 2012, ECLI:NL:RBSHE:2012:BV1672 en ABRvS 11 december 2013, zaaknummer 201210813/1/A1.

¹¹ Zie bijvoorbeeld in verband met schaarse vergunningen CBb 28 april 2010, zaaknummer AWB 09/329, waarin het College overweegt met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep van appellant dat volgens vaste jurisprudentie ondernemers of ondernemingen als belanghebbenden zijn aan te merken als zij in een concurrerende positie op dezelfde markt opereren of willen gaan opereren als de begunstigde van het besluit. Veel zal dus ook afhangen van de kwalificatie en de feitelijke invulling van het begrip 'markt' en 'marktsegment'.

tiepositie moeten worden aangetoond. Zie daarvoor bijvoorbeeld ABRvS 6 februari 2013, zaaknummer 201107906/1/A2.

of er sprake is van een overaanbod en mogelijke sluiting van bestaande vestigingen, maar aan de vraag of voor de inwoners van de gemeente een voldoende voorzieningenniveau behouden blijft in die zin dat zij op een aanvaardbare afstand van hun woonplaats geregeld in hun eerste levensbehoeften kunnen voorzien.¹²

De achtergrond van deze rechtspraak is gelegen in het feit dat de Wet op de ruimtelijke ordening er niet toe strekt bedrijven tegen de vestiging van concurrerende bedrijven in hun verzorgingsgebied te beschermen. Dat betekent dus dat daar waar het niet gaat om een planologische belangenafweging, de concurrentiebelangen wel een rol (kunnen) spelen.

3. De concurrent en het relativiteitsvereiste

Met de komst van de Wet aanpassing bestuursprocesrecht is het relativiteitsvereiste sinds 1 januari 2013 onderdeel gaan uitmaken van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 8:69a). Daarvoor was het beginsel al geïntroduceerd in de Crisis- en herstelwet. Het relativiteitsvereiste houdt in dat een bestuursrechter een besluit niet vernietigt op de grondslag dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dit beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept.

3.1 Relativiteitsvereiste in omgevingsrechtelijke procedures

Interessant is de vraag wat de komst van het relativiteitsvereiste betekent voor de concurrent als belanghebbende en met name voor de kans op succes in een procedure. Een illustratief voorbeeld betreft de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland van 9 oktober 2013¹³ waarin een concurrent om een voorlopige voorziening had verzocht in een zaak over een omgevingsvergunning voor een restaurant.

Niet in geschil is het feit dat de concurrent werkzaam is in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied en (dus) belanghebbende is. Appellanten hebben diverse gronden gericht die (onder meer) van planologische aard zijn. De vraag is of die gronden kunnen slagen in het licht van de relativiteit.

Om die vraag te kunnen beantwoorden, zullen we eerst kort ingaan op de achtergrond van het relativiteitsvereiste in het bestuursrecht. In de uitspraak van 11 september 2013¹⁴ staat hierover het volgende:

“Uit de Mvt bij het wetsvoorstel van de Wab (kamerstukken II, 2009/10, 32 450, nr.3, blz. 18-20) blijkt dat de wetgever ten aanzien van artikel 8:69a van de Awb heeft willen aansluiten bij artikel 1.9 van de Crisis en herstelwet. Ook

met artikel 8:69a van de Awb heeft de wetgever de eis willen stellen dat er een verband moet bestaan tussen een beroepsgrond en de daadwerkelijke (of: achterliggende) reden om een besluit in rechte aan te vechten en dat de bestuursrechter een besluit niet moet vernietigen wegens schending van een rechtsregel die niet strekt tot bescherming van een belang waarin de eisende partij feitelijk dreigt te worden geschaad.”

In de casus van de rechtbankuitspraak heeft de concurrent van het restaurant gronden aangevoerd over de economische uitvoerbaarheid van het plan, de welstandsaspecten, de waardestijging van het vastgoed door de vergunningverlening, de vraag of het plan behoort tot een categorie waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen vereist is, de ruimtelijke onderbouwing, eventuele overlast, de beperking van de duur van de vergunning tot vijftien jaar, de motivering van de voorwaarde van daghoreca en de beschrijving van dat begrip, de brandcompartimentering, de vluchtroutes, de noodzaak van milieutechnisch onderzoek, verkeerslawaaï en de bodemsituatie. De voorzieningenrechter overweegt ten aanzien van al deze gronden:

“(…) dat verzoekers niet gevestigd zijn in de nabijheid van de Stettinweg zodat daaruit voor hen geen belang van ruimtelijke ordening voortvloeit. Voorts overweegt de voorzieningenrechter dat de wet- en regelgeving die geldt voor de door verzoekers genoemde aspecten niet beoogt het concurrentiebelang van verzoekers en andere concurrenten te beschermen. De onder 6.3. (hiervoor, RB/RW) aangeduide gronden kunnen daarom niet leiden tot vernietiging van het bestreden besluit.”

Er is nog steeds ruimte om als concurrent belanghebbend te zijn in het geval de concurrent niet werkzaam is in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied

De voorzieningenrechter komt dus niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van diverse beroepsgronden. Deze casus laat goed zien dat het relativiteitsvereiste in belangrijke mate bijdraagt aan een efficiënter en doelmatiger bestuursprocesrecht. De keerzijde is dat de concurrent aanzienlijk minder gronden succesvol kan aanvoeren tegen een besluit dan voor de introductie van het relativiteitsvereiste.

In de al genoemde uitspraak van de Afdeling van 11 september 2013 werd door een concurrent als argument aangevoerd dat er geen ontheffing verleend mocht worden van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening (regeling met betrekking tot het aantal parkeerplaatsen). Hiertoe voert zij aan dat onzeker is of daadwerkelijk zes extra parkeerplaatsen zullen worden aangelegd.

12 ABRvS 18 september 2013, zaaknummer 201208105/1/R2.

13 Rb. Noord-Nederland 9 oktober 2013, ECLI:NL:RBNNE:2013:6155.

14 ABRvS 11 september 2013, zaaknummer 201203731/1/A1.

“Artikel 2.5.30 van de Bouwverordening strekt ertoe te waarborgen dat voor een bouwplan voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn om zo parkeeroverlast, in de directe omgeving van het perceel waarop het bouwplan is voorzien, te voorkomen. Gesteld noch gebleken is dat appellante bescherming zoekt van dat belang. Appellante vreest (...) dat de sportschool oneigenlijk en onrechtmatig concurrentievoordeel heeft, indien niet aan de Bouwverordening wordt voldaan. Voormeld artikel strekt evenwel kennelijk niet tot bescherming van het concurrentiebelang waarvoor appellante in deze procedure bescherming zoekt. Gelet hierop kan het betoog van appellant], wat hier verder ook van zij, ingevolge artikel 8:69a van de Awb niet leiden tot vernietiging van het besluit.”

Zo zijn er tal van voorbeelden denkbaar. Voor de volledigheid merken wij op dat het relativiteitsvereiste geen rol speelt in het kader van de ontvankelijkheid van de concurrent als belanghebbende. De wijziging ziet op het feit dat bij de inhoudelijke beoordeling voorbij kan worden gegaan aan argumenten die niet zien op de bescherming van de (concurrentie)belangen van de concurrent.¹⁵

In veel planologische besluiten worden concurrentiebelangen niet beschermd door de planologische regelgeving. De concurrent zal zich bewust moeten zijn van het feit dat het verschil maakt of hij rechtsmiddelen aanwendt in hoedanigheid van concurrent of in hoedanigheid van ‘buurman’ (van de concurrent). Indien een ‘buurman’ die tevens concurrent is een rechtsmiddel aanwendt in hoedanigheid van concurrent tegen de uitbreiding van een restaurant, dan worden zijn gronden in het kader van geluidsoverlast gepasseerd met als argument dat de regelgeving ten aanzien van geluid niet het concurrentiebelang van concurrenten beoogt te beschermen. Dit terwijl die wet en regelgeving wel de positie van de concurrent in hoedanigheid van buurman beoogt te beschermen. Nu zal er niet direct bloed uitvloeien, de rechter zal ambtshalve toetsen of de concurrent in andere hoedanigheid belanghebbende is, maar het voorbeeld geeft wel aan dat het relativiteitsvereiste extra oplettendheid vraagt van (onder meer) concurrenten als belanghebbende.

3.2 Relativiteitsvereiste in economisch bestuursrecht

Als gezegd zullen concurrenten vooral in het omgevingsrecht nadeel ondervinden van het relativiteitsvereiste. De positie van concurrenten in het economisch bestuursrecht is in die zin verschillend dat veel van normen uit het economisch bestuursrecht geschreven lijken om juist de positie van concurrenten (mede) te beschermen. Gedacht kan worden aan zaken over financieel toezicht, mededingingszaken, energiezaken, maar ook zaken over bijvoorbeeld kansspelen. Een voorbeeld is terug te vinden in de uitspraak van de Afdeling van 25 februari 2013¹⁶

waarin de Afdeling overweegt dat artikel 34 Mededingingswet¹⁷ strekt tot bescherming van de belangen van degenen die nadelen kunnen ondervinden van belemmeringen van de mededinging als gevolg van een concentratie van ondernemingen, zoals concurrenten, afnemers en leveranciers van de betrokken ondernemingen. Juist concurrenten worden door deze bepaling beschermd.

4. Conclusie

Het is vaste rechtspraak dat een concurrent belanghebbende is indien de concurrent activiteiten verricht in hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied. In uitzonderingsgevallen kan een concurrent ook belanghebbende zijn indien niet aan deze eis is voldaan. Voor concurrenten zal het relativiteitsvereiste vooral in omgevingszaken in de weg staan aan succes. De concurrenten zullen nog steeds als belanghebbende worden aangemerkt, maar inhoudelijk kan de rechter aan veel (omgevingsrechtelijke) aspecten eenvoudig voorbij gaan. Gronden van omgevingsrechtelijke aard beschermen immers niet de concurrentiebelangen van de concurrent. Dat is anders bij bestuursrechtelijke zaken van economische aard. In dat soort zaken zal het relativiteitsvereiste beduidend minder spelen. Al met al wordt het er voor de concurrent niet eenvoudiger op om met succesvol op te komen tegen een hem onwettig besluit.

Over de auteur

Rutger Boogers is advocaat bij Bogaerts & Groenen advocaten en tevens vaste medewerker van dit blad. Robert Wannink is advocaat/partner bij Bogaerts & Groenen advocaten en tevens redacteur van dit blad.

15 Zie onder andere ‘De relativiteits-eis: doel bereikt of losse flodder?’, *PB* 2011, nr. 3, p. 9.

16 ABRvS 25 februari 2013, *AB* 2013, 146.

17 Het is verboden een concentratie tot stand te brengen voordat het voornemen daartoe aan de Autoriteit Consument en Markt is gemeld en vervolgens vier weken zijn verstreken (lid 1).

Dé expert op het gebied van privacywetgeving

Wijzigingen in de privacywetgeving volgen elkaar razendsnel op. Soms is het daarom lastig om alle ontwikkelingen bij te houden. Met «JBP» en Sdu Commentaar Wbp heeft u snel toegang tot essentiële informatie over de Wet bescherming persoonsgegevens. Zo blijft u gemakkelijk op de hoogte en lopen uw klanten minder risico op een boete of imagoschade.

Nieuw «JBP» De meest actuele jurisprudentie

- ✓ Online toegang tot jurisprudentie
- ✓ Inclusief annotaties
- ✓ Maandelijks geactualiseerd
- ✓ Tijdschrift (twee keer per jaar)

Sdu Commentaar Wbp Wetsartikelen uitgebreid becommentarieerd

- ✓ Online toegang tot wet- en regelgeving
- ✓ Uitspraken en artikelsgewijze commentaren
- ✓ Online thematisch geordend
- ✓ Boek (één keer per jaar)

Alle informatie over Wbp op één plek!

